Båtbottentvätt

Carl Rönnow, sakkunnig miljö och hållbarhet på Svenska Båtunionen

Havs och Vatten myndigheten

Båtbottentvättning av fritidsbåtar

Riktlinjer, reviderad upplaga 2015

Havs- och vattenmyndighetens rapport (ursprungsrapport 2012:10)

Riktlinjer för båtbottentvätt av fritidsbåtar

Riktlinjerna ska ses som ett stöd till kommuner och verksamhetsutövare i deras arbete med att minska miljöpåverkan från fritidsbåtsaktiviteter och spridningen av farliga ämnen till vatten från tvättanläggningar som hanterar fritidsbåtar.

Spolplatta i Limhamns småbåtshamn. Foto: Olle Enqvist.

	Biocidfri färg		Biocidinnehållande färg
Typ av färg	**Utan antifouling-egenskaper** Avser uteslutande hård färg (till exempel epoxifärg)	**Fysikaliskt verkande antifoulingfärg** Avser mjuka färger (polerande eller självpolerande) och beväxningssläppande färger (silikonfärger eller hydrogelfärger)	**Kemiskt verkande antifoulingfärg*** Avser alla färger som innehåller biocider (såsom koppar) oavsett om de är hårda, mjuka eller beväxningssläppande.
Användningsområde	Alla vatten (kust och insjö)	Alla vatten (kust och insjö)	Kustvatten mellan Örskär och norska gränsen
Tvättmetod	**Borsttvätt** 	**Tät arbetsyta** 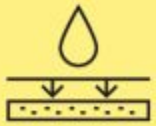 Uppsamling och minst steg 1 rening	**Tät arbetsyta** Uppsamling och minst steg 2 rening

Förslag på riktvärden för farliga ämnen i utgående vatten

Havs och Vatten myndigheten

Ämne	Tidigare riktvärden	Nya riktvärden
Koppar	0,8 mg/l (totalhalt)	0,8 mg/l (totalhalt)
Koppar filtrerat	0,4 mg/l	0,4 mg/l
Zink	2,0 mg/l (totalhalt)	2,0 mg/l (totalhalt)
Zink filtrerat	1,0 mg/l	1,0 mg/l
Tennorganiska föreningar	**200 ng/l**	**0,1 µg/l**
Irgarol	**0,8 µg/l**	**0,5 µg/l**
Diuron		**0,2 µg/l**

Noterbart

För att borsttvätt ska tillåtas för båtar som målats med kemiskt verkande antifoulingfärg tidigare säsong bör det säkerställas att biocider inte läcker ut i vattnet. Det kan göras genom att sanera båten från samtliga lager av båtbottenfärg eller att genom rekommenderade metoder visa att båtbotten inte längre innehåller TOF, se rapporter från Chalmers om XRF-mätning och skrapprov. Om osäkerheter föreligger är det verksamhetsutövarens ansvar att visa hur tvätt i vattnet kan ske utan utsläpp av farliga ämnen och mikroskräp, i enlighet med miljöbalkens allmänna hänsynsregler 2 kap. 1, 3 §§. För att öka användningen av biocidfria alternativ, kan det därmed under en kortare övergångsperiod, där ansatsen är att fritidsbåtshamnen ska vara fri från användningen av kemiskt verkande antifoulingfärg, tillåtas borsttvätt för båtar som tidigare målats med det. Detta gäller endast båtar som tidigare har målats med färg som innehåller koppar som aktiv biocid och inte TOF. Då bör det först säkerställas att uppsamlingsbassängen klarar av att samla upp avborstat material. Slammet ska sedan samlas upp och transporteras till godkänd anläggning för mottagande av farligt avfall. Transporten ska utföras av en transportör som har tillstånd för eller anmält transport av farligt avfall.

Tillämpning av riktlinjerna

Riktlinjerna utgör kunskapsunderlag till verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter om tvättanläggningars påverkan och bästa tillgängliga teknik. Riktlinjerna ska fungera stödjande i samband med egenkontroll och tillsyn men utgör inte tillsynsvägledning. Riktlinjerna och de riktvärden som HaV föreslår baseras på tillgänglig information och kan med tiden behöva justeras i takt med att nya metoder för båtbottentvätt utvecklas och kunskapen om de olika metoderna ökar.

Riktlinjerna är allmänt hållna och ur ett lokalt perspektiv kan det finnas mer effektiva lösningar för att minska användningen av kemiskt verkande antifoulingfärg. För att nå detta mål kan kommunen beakta att andra metoder än vad som anges i dessa riktlinjer är att föredra. Lokalt anpassade metoder som enligt kommunen är mer lämpliga för att minska miljöpåverkan bör i sådant fall användas istället för vad som här annars föreslås. För att underlätta tillämpningen av riktlinjerna, och ha harmoniserade regler i samma vatten, kan kommuner som ansvarar för ett gemensamt vattenområde eller region samverka kring hur strikt man vill tillämpa riktlinjerna, till exempel delen om vilka båtbottenfärger som ska tillåtas i borsttvätt. Med hänvisning till lokala vattenförhållanden kan kommuner med särskilt känsliga eller påverkade vatten eller vattenförekomster välja en striktare tillämpning.

Förelägganden om åtgärder och försiktighetsmått gentemot borsttvättar i Stockholm.

- Bara biocidfria båtar får tvättas
- Tydlig information om regler mot användare/kunder
- Bassängen måste sluta tätt
- Skriftliga rutiner
- Årlig slamtömning
- Årlig rapportering till kommunen

=> Detta borde ha funnits från början – men kan nu ställa till det organisatoriska/ekonomiskt för klubbarna.

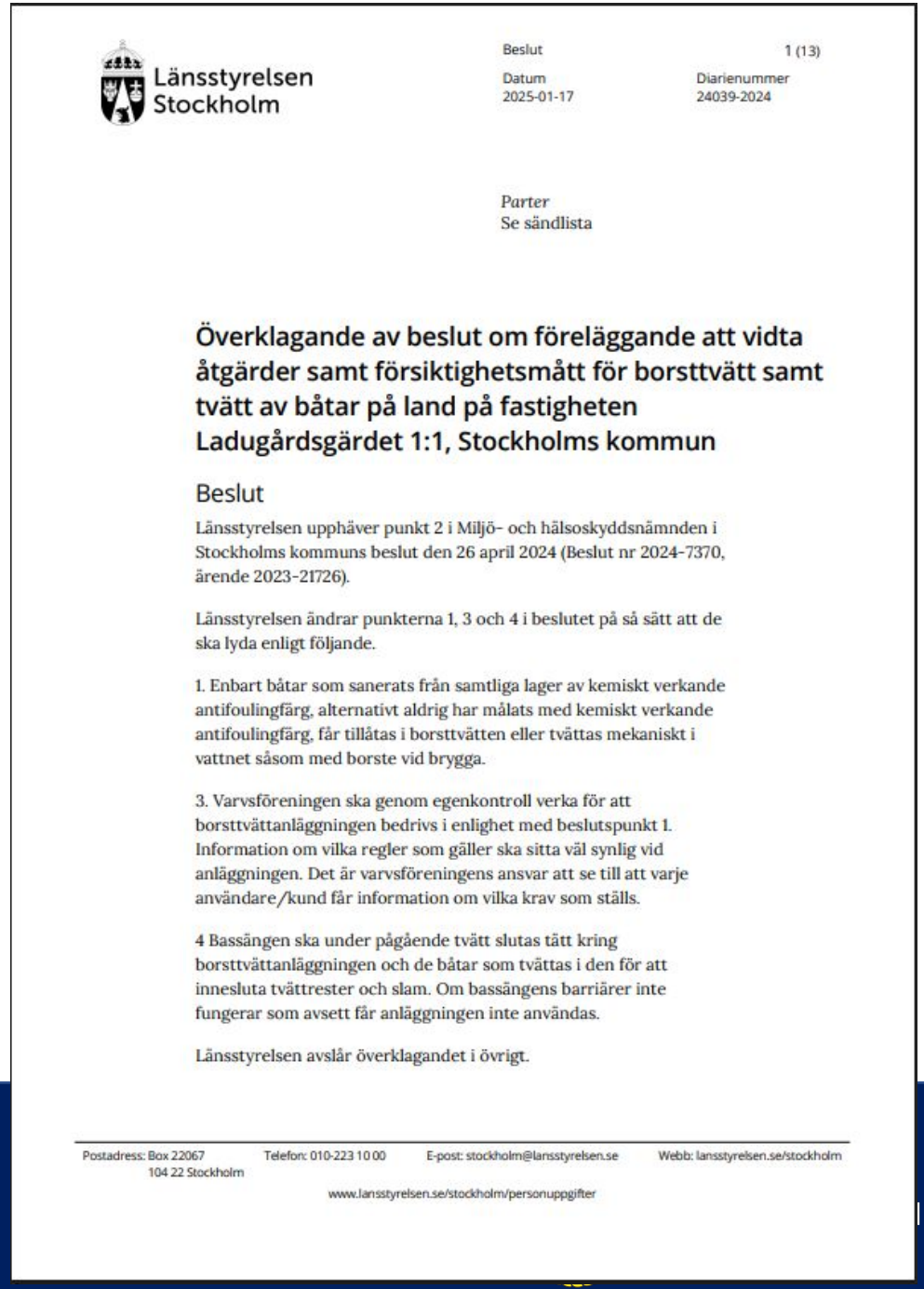

Länsstyrelsen Stockholm

Beslut 1 (13)

Datum 2025-01-17

Diarienummer 24039-2024

Parter
Se sändlista

Överklagande av beslut om föreläggande att vidta åtgärder samt försiktighetsmått för borsttvätt samt tvätt av båtar på land på fastigheten Ladugårdsgärdet 1:1, Stockholms kommun

Beslut

Länsstyrelsen upphäver punkt 2 i Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholms kommuns beslut den 26 april 2024 (Beslut nr 2024-7370, ärende 2023-21726).

Länsstyrelsen ändrar punkterna 1, 3 och 4 i beslutet på så sätt att de ska lyda enligt följande.

1. Enbart båtar som sanerats från samtliga lager av kemiskt verkande antifoulingfärg, alternativt aldrig har målats med kemiskt verkande antifoulingfärg, får tillåtas i borsttvätten eller tvättas mekaniskt i vattnet såsom med borste vid brygga.

3. Varvsföreningen ska genom egenkontroll verka för att borsttvättanläggningen bedrivs i enlighet med beslutspunkt 1. Information om vilka regler som gäller ska sitta väl synlig vid anläggningen. Det är varvsföreningens ansvar att se till att varje användare/kund får information om vilka krav som ställs.

4 Bassängen ska under pågående tvätt slutas tätt kring borsttvättanläggningen och de båtar som tvättas i den för att innesluta tvättrester och slam. Om bassängens barriärer inte fungerar som avsett får anläggningen inte användas.

Länsstyrelsen avslår överklagandet i övrigt.

Postadress: Box 22067
104 22 Stockholm
Telefon: 010-223 10 00
E-post: stockholm@lansstyrelsen.se
Webb: lansstyrelsen.se/stockholm
www.lansstyrelsen.se/stockholm/personuppgifter

nionen

Framåt?

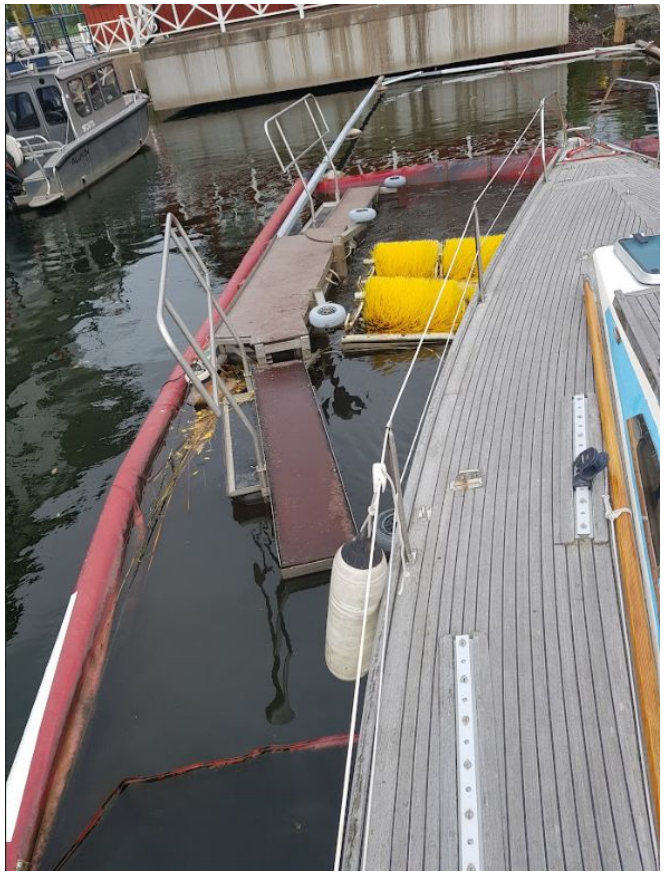

Foto: Carl Rönnow

AI-genererad bild

AI-genererad bild

Foto: Carl Rönnow

Svenska Båtunionen

Tack!
Frågor?

carl.ronnow@batunionen.se

Svenska Båtunionen